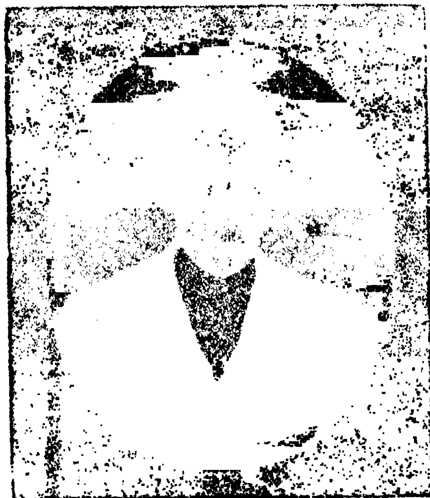
બીજા ધોરણ માટે

આપોઆપ બુદ્ધિ ખીલવવાનું સાધન

મુખગણિત શિક્ષક.

ભાગ ૩.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

"ભૂગોળ શિક્ષક" ડિક્ટેશન શિક્ષક" વગેરેના કર્તા.

[કિંમત રૂ. ૦-૧-૬.] શાહપોર-સુરત.

દેશીરાજ્યોમાં ટેક્સ્ટ બુક્સ, ઈનામ અને લાયબ્રેરી
માટે મંજુર થએલો અને કેળવણીખાતાના અધિકારી
સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના ઉત્તમ

— સર્ટિફિકેટ પામેલો —

બીજા ધોરણનો

મુખગણિત શિક્ષક

ભાગ ૩.

રચનાર-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું-શાહપોર—સુરત.

છાપનાર—નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.

છાપવાનું ઠેકાણું—"શંકર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ ચકલાના પુલપર-સુરત.

નવી સુધારેલી વધારેલી આવૃત્તિ ૫ મી પ્રત ૨૧૦૦

સંવત ૧૯૭૪ સને ૧૯૧૮.

કિંમત રૂ. ૦-૧-૬.

પૂર્ણાંક તથા આણુપાણુના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

---

૧) કોઈ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે ૭૨+૪૦=૧૧૨. ૭૨—૪૦=૩૨.

૨) કોઈ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવાં અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે,

૫૨+૨૫=૫૨+૨૦+૫=૭૭. ૫૨—૨૫=૫૨-૨૦=૩૨—૫=૨૭ અથવા (૫૨-૨૦—૫)=૨૭.

૩) કોઇ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ કરવા. જેમકે. ૩૬+૩૬=૭૨. ૩૬×૨=૭૨.

૪) આણુપાણુના અપૂર્ણાંકમાં આણુપાણુના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવી અથવા બાદ કરવી.

જેમકે ૧૩॥।+૪॥।; ૧૩॥।+૪=૧૭॥।. ૧૭॥।+૦॥।=૧૮॥

૧૩॥।—૪॥।; ૧૩॥।—૪= ૯॥।, ૯॥।—૦॥।= ૯

૫) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦ એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકે ૫×૧૦=૫૦. ૫×૧૦૦ =૫૦૦. ૫×૧૦૦૦=૫૦૦૦.

૬) કોઇ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪એ ગુણી મીંડું ચઢાવવું. પણ ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીંડાં ચઢાવવાં.

૭) કોઈ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીંડું ચઢાવવું, પણ છેડે એક પાણ હોય તો ૨॥, બે પાણ હોય તો ૫, અને ત્રણ પાણ હોય તો ૭॥ ચઢાવવા. જેમકે ૨૬।, ૩૭॥, ૭૮॥। ને ૧૦ એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પણ. બીજી બે પાણ અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણ છે, માટે ૨૬૨॥, ૩૭૫, ૭૮૭॥.

૮) કોઇ રકમને ૨॥, ૫, ૭॥એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦॥, ૦॥।એ ગુણવા એટલા દશક. કારણકે ૨॥=૦। દશક. ૫=૦॥ દશક. ૭॥=૦॥। દશક છે.

૯) કોઈ રકમને ૧૦૦એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર બે મીંડાં ચઢાવવાં, પણ છેડે એક પાણ હોય તો પાણને બદલે ૨૫, બે પાણને બદલે ૫૦ અને ત્રણ પાણને બદલે ૭૫ મૂકવા.

૧૦) કોઈ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦॥, ૦॥।, ૧।એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણકે ૨૫=૦। સો. ૫૦=૦॥ સો. ૭૫=૦॥। સો છે.

૧૧) કોઈ રકમને ૦।એ ભાગવા હોય તો ૪એ ગુણવા અને ૦॥ ભાગવાં હોય તો ૨એ ગુણવા. જેમકે ૩૭÷૦।=૩૭×૪=૧૪૮; ૩૭÷૦॥ =૩૭×૨=૭૪.

આનાની ઘાત.	૬૪ ,, રૂ. ૪)	૮૦૦ ,, રૂ. ૫૦)
૪ આનાનો રૂ. ૦।	૬૮ ,, રૂ. ૪।	૯૦૦ ,, રૂ. ૫૬।
૮ ,, રૂ. ૦॥	૭૨ ,, રૂ. ૪॥	૧૦૦૦ ,, રૂ. ૬૨॥
૧૨ ,, રૂ. ૦।॥	૭૬ ,, રૂ. ૪।॥	૧૬ આનાનો રૂા. ૧)
૧૬ ,, રૂ. ૧)	૮૦ ,, રૂ. ૫)	૩૨ ,, રૂા. ૨)
૨૦ ,, રૂ. ૧।	૮૪ ,, રૂ. ૫।	૪૮ ,, રૂા. ૩)
૨૪ ,, રૂ. ૧॥	૮૮ ,, રૂ. ૫॥	૬૪ ,, રૂા. ૪)
૨૮ ,, રૂ. ૧।॥	૯૨ ,, રૂ. ૫।॥	૮૦ ,, રૂા. ૫)
૩૨ ,, રૂ. ૨)	૯૬ ,, રૂ. ૬)	૯૬ ,, રૂા. ૬)
૩૬ ,, રૂ. ૨।	૧૦૦ ,, રૂ. ૬।	૧૧૨ ,, રૂા. ૭)
૪૦ ,, રૂ. ૨॥	૨૦૦ ,, રૂ. ૧૨॥	૧૨૮ ,, રૂા. ૮)
૪૪ ,, રૂ. ૨।॥	૩૦૦ ,, રૂ. ૧૮।॥	૧૪૪ ,, રૂા. ૯)
૪૮ ,, રૂ. ૩)	૪૦૦ ,, રૂ. ૨૫)	૧૬૦ ,, રૂા. ૧૦)
૫૨ ,, રૂ. ૩।	૫૦૦ ,, રૂ. ૩૧।	સૂચનાઃ—ઘાત સવળી
૫૬ ,, રૂ. ૩॥	૬૦૦ ,, રૂ. ૩૭॥	તથા અવળી મોઢે કરા-
૬૦ ,, રૂ. ૩।॥	૭૦૦ ,, રૂ. ૪૩।॥	વવી.

૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૧.

સૂચનાઃ—એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછવો.

૧) એક ખુરસીના ત્રણ રૂપીઆ પડે તો ૧૯ ખુરસીનું શું બેસશે ?

૨) એક કોથળીમાં ૧૯ રૂપીઆ છે તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે ?

૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૩ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઇએ ?

૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩ અને ૧૪ને પાંચે ગુણીએ તો શું આવે ?

૫) ૨૦ ત્રણવાર લઇએ તો કેટલા થાય ? ૧૬×૧ થી ૧૬×૨૦ સુધીના જવાબ બોલો.

૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ બોલો.

૭) ૧૯×૫, ૧૩×૭, ૧૪×૮, ૧૫×૯, ૧૮×૭, ૧૭×૮ કેટલા ?

૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ આઠવાર, ૧૯ નવવાર, અને ૧૫ પાંચવાર તે કેટલા ?

૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮ અને ૧૪ આઠ વખત લઇએ તો કેટલા થાય ?

૧૦) ૧૯×૭, ૧૫×૭, ૧૭×૭, ૧૩×૯, ૧૪×૭, ૧૨×૭, ૧૬×૭ અને ૧૮×૮ કેટલા ?

૧૧) ૭ બેઆનીની દોઢપાઇ કેટલી અને પૈસા કેટલા ?

૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.

૧૩) ૮ જમરૂખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરૂખ આવે ?

૧૪) કેટલી બેઆનીઓ હોય તો ૧૭ રૂપીઆ મળે ?

૧૫) ૭૬+૧૯, ૭૨+૧૮, ૧૦૫+૧૫, ૧૧૭+૧૩, ૮૪+૧૨ કેટલા ?

૧૬) ૭૭+૧૧, ૯૬+૧૬, ૯૬+૧૨, ૮૪+૧૪, ૮૦+૨૦ કેટલા ?

૧૭) ૧૧+૮૮, ૧૨+૯૬, ૧૩+૬૫, ૧૪+૯૮, ૧૫+૭૫ કેટલા ?

૧૮) ૧૭+૧૩૬, ૧૮+૧૪૪, ૧૯+૧૧૪, ૨૦+૧૪૦ કેટલા ?

૧૯) ૯૫–૧૯, ૯૦–૧૮, ૧૨૦–૧૫, ૧૪૦–૧૪, ૯૬–૧૨ કેટલા ?
૨૦) ૮૮–૧૧, ૧૧૨–૧૬, ૧૦૮–૧૨, ૯૮–૧૪, ૧૦૦–૨૦ કેટલા ?
૨૧) ૧૮૦માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું રહે તે કહેતા જાઓ.
૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ? ૧૩૩માંથી ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે ?
૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.
૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ ખૂટે છે ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
૨૫) આનાની ૪ લેખે ૧૮ આનાની કેરીઓ લીધી અને બાજી આનાની ૬ લેખે બે આનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી કેરી થઈ ?
૨૬) પાવલાના ૯ લીંબુ મળે તો રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?
૨૭) બારોતેરસો, પાંચોતેરસો, આઠોતેરસો, અને સતરોતેરસો કેમ લખાય ?
૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૩, ૧૧૭, ૧૧૨ અને ૧૮૦ એ આંકમાં કેમ બોલાય ?
૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી ચોપડી મળે ?
૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ?
૩૧) કેટલા ચોક ૫૨ ? કેટલા પંચા ૬૦ ? કેટલા ચોક સાઠ ?
૩૨) ૧૪૪માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે ?

૩૩) ૯૬માં ૬ કેટલીવાર, ૮ કેટલીવાર અને ૧૬ કેટલીવાર ?
૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય ?
૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે ?
૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતાં દરેકને ૮ બોર આવ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
૩૭) કયા કયા પલાખાંમાં ૭૨ આવે ? દોઢસો એટલે કેટલા દશક ?
૩૮) ૬ આનાની પાઇ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે ?
૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી ?
૪૦) ૮ પાઇના ૧૩૬ બોર તો ૨ પાઇનાં કેટલાં ?
૪૧) ૧૪૪ જે જે પલાખાંમાં આવતા હોય તે કહો.

૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૨.

૧) ૨૯×૫, ૨૩×૭, ૨૮×૬, ૨૩×૯, ૨૫×૭ કેટલા ?
૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૬ નવવાર અને ૨૪ છવાર તે કેટલા ?
૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૭, ૨૪ને ત્રણે ગુણીએ તો શું આવે અને આઠે ગુણીએ તો શું આવે ?
૪) એક કોટની શીવડામણી ૭ રૂપીઆ થાય તો ૨૦૪ રૂપીઆમાં કેટલા કોટ શિવાય અને બાકી શું વધે ?
૫) એક ટેબલના ૭ રૂપીઆ બેસે છે તો ૨૬ ટેબલનું શું બેસશે ?

૬) ૨૯ ગજનો એક એવા ૭ તાકા છે તો બધું મળીને કેટલા ગજ કપડું હશે ?

૭) એક ગાડામાં ૨૯ મણ એવાં સાત ગાડામાં ઘઉં ભરેલા છે તો બધું મળીને ઘઉં કેટલા મણ હશે ?

૮) મહીનાનો ખરચ ૨૮ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો થશે?

૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ ખરચું તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?

૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠ્ઠાવીસા, અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો

૧૧) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩,૫, ૭ અને ૮ની પલાખી લખો.

૧૨) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બોલો.

૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢ'યુ અને અઘેલા કેટલા ?

૧૪) ૨૨૪, ૧૧૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪,૨૫૨, ૨૦૭, ૨૬૧ એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે ?

૧૫) છત્રીસાસો, બેસાતોતેર, બેબાવેના, બેચોત્રીસા લખો.

૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૦૩+૨૯, ૨૦૭+૨૩ ૧૪૭+૨૧, કેટલા ?

૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧, ૨૫+૧૭૫ ૨૯+૨૦૩ કેટલા ?

૧૮) ૨૦૦-૨૫, ૨૦૭ ૨૩, ૧૭૫ ૨૫, ૨૨૫ ૨૫-કેટલા ?

૧૯) ૧૪૭-૨૧, ૧૮૯-૨૭, ૧૨૫-૨૫, ૧૩૮-૨૩ કેટલા ?

૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી હશે ?

૨૧) ૨૬૧માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.

૨૨) ૧૩૫ ગજ માદરપાટમાંથી ૫ ગજના કેટલાં ધોતીઆં થાય ?

૨૩) કેટલી વખત ૨૯ કેરી લઉં તો ૨૦૩ કેરી થાય ?

૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે તો વર્ગ કેટલા હશે ?

૨૫) એક નિશાળમાં ૨૬૧ છોકરા છે અને વર્ગ ૯ છે ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે ?

૨૬) કેટલી વખત ૭ લઇએ તો ૧૬૮, ૧૯૨, ૧૫૬. ૧૩૨. ૧૭૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?

૨૭) કયા કયા પલાખાંમાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?

૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટ આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?

અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૩.

૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

૨) ૭ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે ?

૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ?

૪) હું દરરોજ ૦॥ લાડુ ખાઉં તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે ત્યારે લાડુ કેટલા હશે ?

૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?

૬) ૧૭×૦॥, ૨૩×૦॥, ૪૭×૦॥ ૫૯×૦॥, ૬૭×૦॥ કેટલા ?

10] બીજી ચોપડીનો "ડિકટેશન શિક્ષક" બે આના.

૭) અડધાની એકીના પલાખા બોલી જાઓ.
૮) અડધાની એકીની પલાખા બોલો.
૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે.
૧૦) પાા રૂપીએ મણ સોપારી મળે તો ૩૭ મણનું શું બેસે?
૧૧) ૩ાાા માં ૨ાા ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
૧૨) ૨ાા રૂપીઆનું ઘી, ૧ાા રૂપીઆનું શાક અને ૧૨ાા રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો?
૧૩) ૧૭ાા+૦ાા+૩ાા+૩૪ાા મળીને કેટલા થશે?
૧૪) કેટલીવાર અડધો લઇએ તો ૨ાા થાય?
૧૫) ૩૭ આખાના અડધા કેટલા? ૨૮ અડધાના આખા કેટલા?
૧૬) ૩૫ રૂપીઆ છે દરેક ભિખારીને ૦ાા રૂપીઓ આપું તો કેટલાને અપાય?
૧૭) એક કોટની શીવડામણી ૦ાા રૂપીઓ થાય છે તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા કોટ શીવડાવાશે?
૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૭ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે?
૧૯) ૩૯ સોપારી છે તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે?
૨૦) ૪૯ અડધા રૂપીઆના રૂપીઆ કેટલા આવશે?
૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થશે?
૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય? (જ. ૨, ૪, ૫, ઇત્યાદિ)
૨૩) દરરોજ ૦ાા રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે?

દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૪.

૧) એક ને અડધો મળીને કેટલા થાય ?
૨) અડધો ને એક મળીને કેટલા થાય ?
૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય ?
૪) કેટલા અડધા મળીને દોઢ થાય ?
૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર અને અડધો કેટલીવાર ?
૭) પોણો કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય ?
૮) દોઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ રૂપીઓ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ ખાધો કેટલા રહ્યા ?
૧૦) મારી પાસે ૦॥ રૂપીઓ છે તેમાં શું ઉમેરૂં તો દોઢ રૂપીઓ થાય?
૧૧) ૫૭×૧॥, ૬૯×૧॥, ૭૯×૧॥, ૯૫×૧॥, ૬૭×૧॥ કેટલા ?
૧૨) એક તામડામાં દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૮ તામડામાં કેટલું માશે?
૧૩) રૂપીઆનું ૧॥ શેર ઘી મળે તો ૩૮ રૂ.નું કેટલું આવે ?
૧૪) એક કોટમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય તો ૫૯ કોટ માટે કેટલા ગજ કપડું જોઇએ ?
૧૫) એક આનાના દોઢશેર કારેલાં મળે તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?
૧૬) એક બળદને ૧॥ શેર અડદ જોઇએ તો ૬૯ બળદને માટે કેટલા અડદ જોઇશે ?
૧૭) એક બરણીનું વજન ૧॥ શેર થાય તો ૬૭ બરણીનું વજન કેટલું થશે ?

૧૮) એક સાધુને ૧॥ શેર લોટ આપીએ તો ૯૫ સાધુને આપવાને કેટલો લોટ જોઇએ ?

૧૯) એક શેર એલચીનો ૧॥ રૂપીઆ બેસે તો ૨૯ શેર એલચીનું શું બેસશે ?

૨૦) મણ ઘીના ૩૨ રૂપીઆ બેસે તો ૧॥ મણનું શું બેસશે ?

૨૧) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૫૫ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?

૨૨) દોઢાની એકીની પલાખી બોલો. એકીની પલાખી બોલો.

૨૩) ૯૯+૧॥, ૪૬॥+૧॥, ૧૦૨+૧॥, ૯૯+૧॥ કેટલા ?

૨૪) ૧॥+૮૨॥, ૧॥+૪૫, ૧॥+૭૭॥, ૧॥+૭૨ કેટલા ?

૨૫) ૧૦॥−૧॥, ૯૯−૧॥, ૧૦૨−૧॥, ૧૧૨−૧॥ કેટલા ?

૨૬) ૨૮॥ મણ દૂધમાંથી ૨૭ મણ વપરાયું બાકી કેટલું રહ્યું ?

૨૭) ચોવીસ આખા અને ૨૪ અડધા મળીને કેટલા થાય ?

૨૮) કેટલીવાર દોઢ લઇએ તો ૫૭ થાય ?

૨૯) ૪૬ામાં દોઢ કેટલીવાર છે? કેટલીવાર દોઢ લઇએ તો ૫૫॥ થાય?

૩૦) ૪૫ રૂપીઆનાંથી દોઢ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?

૩૧) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦॥ રૂપીઆ વહેંચ્યું તો દરેકને શું મળશે?

૩૨) દોઢ શેર ખાંડ રોજ વપરાય તો ૭૩॥ શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

૩૩) ૧॥ ગજ ફલાલનનો ૧ રૂ. બેસે તો ૪૦॥ ગજ ફલાલનનું શું?

૩૪) ૭૯॥ રૂપીઆમાં ૫૩ કોટ લીધા તો એકની કિંમત કેટલી પડી ?

૩૫) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦॥ ? કેટલા દોઢે ૧૦૦॥ ?

૩૬) ૪૩॥ ગજના તાકામાંથી ૧॥ ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?
૩૭) રોજ ૧॥ રૂપીઓ વાપરૂં તો ૭૬॥ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?
૩૮) દરેક છોકરાને ૧॥ કાગળ આપીએ તો ૩૯ કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય?
૩૯) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલીવાર લઉં તો ૯૬ રૂપીઆ થાય ?
૪૦) દોઢ રૂપીઆની ૬ શેર હીંગ મળે તો ૧૭ શેરનું શું બેસશે ? અને ર૭ રૂપીઆમાં કેટલી આવશે ?
૪૧) ૪૮માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય ?
૪૨) ૫૭ ધોતીઆના ૮૫॥ રૂપીઆ બેઠા તો એ લેખે ૫ ધોતીઆનું શું આપવું પડશે?
૪૩) એક માણસ રોજ ૧॥ રૂપીઓ કમાય તો ૧૮ માણસો ૯ દિવસમાં શું કમાશે ?
૪૪) ૧॥ આને શેર ધાણા મળે છે તો ૧॥ રૂપીઆમાં કેટલા આવશે?

અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૫.

૧) બે ને અડધો કેટલા ? દોઢ ને એક કેટલા ?
૨) દોઢમાં શું ઉમેરી તો ૨॥ થાય ?
૩) ૪૭॥+૨॥, ૬૭॥+૨॥, ૧૫+૨॥ ૧૮૦+૨॥ કેટલા ?
૪) ૨॥+૮૫. ૨॥+૭૨॥. ૨॥+૪૨॥, ૨॥+૧૦૦ કેટલા ?
૫) ૧૯૨॥–૨॥, ૧૦૫–૨॥, ૨૧૦–૨॥ કેટલા ?
૬) ૧૯૦–૧૮૭॥, ૧૬૭॥–૧૬૫, ૧૦૦–૯૭॥ કેટલા ?

૭) ૪૭×૨॥, ૭૯×૨॥, ૮૭×૨॥, ૨૯×૨॥, ૮૨×૨॥ કેટલા ?
૮) એક માણુસ ૨॥ રૂપીઆ કાઢે તો ૩૯ માણુસના કેટલા રૂ. થાય?
૯) એક કોથળીમાં ૨॥ મણ ઘઉં માય તો ૨૪ કોથળીમાં કેટલા મણ ઘઉં માય ?
૧૦) ૨॥ શેર ઘીનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલા શેર ઘી મળે ?
૧૧) એક નોટના રૂા. ૨॥ મળે તો ૩૬ નોટના કેટલા ?
૧૨) રૂ. ૨॥એ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેસે?
૧૩) મણ ઘઉંના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૪૫ મણનું શું બેસે ?
૧૪) એક માણુસને ૨॥ રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણુસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?
૧૫) એક તાવડીનું વજન ૨॥ મણ થાય છે ત્યારે એવી ૩૭ તાવડીનું વજન કેટલુ થશે ?
૧૬) મણ દૂધમાં ૨॥ શેર ચોખા નાખીએ તો ૬૩ મણ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઇએ ?
૧૭) મણના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૬૮ મણનું શું બેસે ?
૧૮) ૨॥ શેરનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું આવશે?
૧૯) એક દિવસનો ખરચ ૨॥ રૂપીઆ થાય તો ૭૭ દિવસમાં શું ખરચ થશે ?
૨૦) ૫૪ ખુરસી લેવી છે એક ખુરસીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો કેટલા રૂપીઆ ખરચ થશે ?
૨૧) ૨૯ રૂપીએ તોલો સોનું મળે તો ૨॥ તોલાનું શું ?
૨૨) ૧ રૂપીઆનું ૨॥ શેર ઘી આવે તો ૨૪ રૂપીઆનું કેટલા શેર ઘી આવશે ?
૨૩) કેટલા અડધા હોય તો ૨॥ થાય ? અઢીમાં અડધો કેટલીવાર છે?
૨૪) કેટલા ૦। હોય તો અઢી થાય ?

૨૫) કેટલા ૦ા અઢી ? અઢીમાં ૦ા કેટલીવાર છે ?
૨૬) ૧ રૂપીઆનું ૨ા શેર તો ૩ાા શેરનું શું બેસે ?
૨૭) ૨૧૦ રૂપીઆ ૮૪ માણુસ વચ્ચે ખરચ થયો ત્યારે એક માણુસને ભાગે શું આવ્યું ?
૨૮) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨ાા રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું આવશે ?
૨૯) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલા અઢીએ ૧૦૨ાા ?
૩૦) કેટલીવાર અઢી લઇએ તો ૧૦૦ ?
૩૧) ૧ ૦માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૨ાા કેટલીવાર ?
૩૨) રૂ. ૯ાા છે રોજ ૨ાા રૂ. ખરચું તો કેટલા દિવસ ચાલે ?
૩૩) ૨ાા આનામાં એક શેર ખાંડ મળે તો રૂ. ૨ાામાં કેટલી આવશે?
૩૪) ૬૨ાા રૂપીઆમાં ૨ાા તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો?
૩૫) ૨૭ માણુસ છે અને ૬૭ાા રૂપીઆ છે તો દરેક માણુસને શું મળશે ?
૩૬) શેર હીંગના ૨ાા રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલા શેર હીંગ આવશે ?
૩૭) રૂ. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવશે?
૩૮) એક આનાની ૨ાા શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલા આવશે ?
૩૯) ૨ાા રૂપીઆવાળી ટોપી ૭૨ાા રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે ?
૪૦) ૨ાા શેર બદામનો ૧ રૂપીઓ પડે તો ૦ાા રૂપીઆની કેટલા શેર બદામ આવશે ?

પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૬.

૧) એક લાડુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

૧૬] બીજી ચોપડીનો "ડિકટેશન શિક્ષક" એ આના.

૨) ચાર ૦।, ૦। લાડુ એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થશે ?
૩) ૦। એ અડધાનો કેટલામો ભાગ? અને આખાનો કેટલામો ભાગ?
૪) ૧ને ૦।, ૧। ને ૦।, ૧॥ ને ૦।, ૧॥। ને ૦। કેટલા ?
૫) ૧૭+૦।, ૨૩।+૦।, ૨૮॥+૦।, ૨૮॥।+૦। કેટલા ?
૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, અને ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, ૧૦૦માં ૦। ઓછો તે કેટલા કહેવાય ?
૭) ૯૯॥।, ૭૮॥।, ૫૭॥।, ૭૫॥।, ૪૯॥।, ૩૭॥। શબ્દમાં લખો.
૮) ૪૯×૦।, ૫૭×૦।, ૪૩×૦।, ૭૯×૦।, ૬૭×૦। કેટલા ?
૯) દરેક માણસને ૦। પેંડો આપું તો ૬૮ માણસને આપવાને કેટલા પેંડા જોઇએ ?
૧૦) પાયાની ચચ્ચારની પલાખી બોલો.
૧૧) પાયાની ચચ્ચારની અને અર્ધાની બબ્બેના પલાખા બોલો.
૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૧, ૩૭, ૫૫, ૭૯, ૫૭ ૮૯, ૮૩, ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૭, ૯૧, ૬૧, ૩૧, ૪૧, ૭૧ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ?
૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ અને ૧૫૦ ગજમાંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ૦। ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?
૧૪) ૬૯, ૧૩, ૭૯, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીઓ કેટલી ?
૧૫) ૯ રૂ. ના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા ?
૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે તેની પાવલી કેટલી આવશે ?
૧૭) કેટલીવાર ૦।, ૦। રૂપીઓ લઇએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય ?
૧૮) ૧૭।, ૫॥, ૨૩॥, ૧૪ અને ૩॥ ને પાયે ભાગીએ તો શું આવે?

૧૯) ૨૩ માણસ વચ્ચે ૫॥ રૂપીઆ આપ્યા તો દરેકને શું મળશે ?

૨૦) કેટલી વખત ૦॥ મણ લઈએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩, અને ૨૦ મણ થાય ?

૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭ ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા થાય ? ૦। ગજના કેટલા થાય ?

૨૨) કેટલીવાર ૦। કાગળ લઉં તો ૧૩, ૧૭, ૧૦, ૨૩, ૨૨, આખા કાગળ થાય ?

૨૩) ૧૮ વખત ૦। રૂપીઓ લઉં તો કેટલા રૂપીઆ થાય ? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી ?

૨૪) ૨૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય ?

૨૫) રોજ ૦। કાગળ વાપરીએ તો ૩૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય ? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે ?

+ શેરની ધાત.

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ જુના પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ:—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર. અને ૯૮ નવા પૈસાભાર=૧ શેર ગણાય છે.

+ વર્ગમાં ત્રાજવા કાટલાં હાજર રાખી છોકરાઓ પાસે તોળાવીને તેમની પાસેજ ઉપજાવી કઢાવવી રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો. જેમકે

શેરના	રૂપીઆભાર	૪૦
પોણોશેરના	રૂપીઆભાર	૩૦
અચ્છેરના	રૂપીઆભાર	૨૦
પાશેરના	રૂપીઆભાર	૧૦
નવટાંકના	રૂપીઆભાર	૫
અધોળના	રૂપીઆભાર	૨॥

૪૦	રૂપીઆભાર	૧ શેર
૩૦	રૂપીઆભાર	૦॥। શેર
૨૦	રૂપીઆભાર	૦॥ શેર
૧૦	રૂપીઆભાર	૦। શેર
૫	રૂપીઆભાર	નવટાંક
૨॥	રૂપીઆભાર	અધોળ

શેરના	પૈસાભાર	૭૨
પોણોશેરના	પૈસાભાર	૫૪
અચ્છેરના	પૈસાભાર	૩૬
પાશેરના	પૈસાભાર	૧૮
નવટાંકના	પૈસાભાર	૯
અધોળના	પૈસાભાર	૪॥

૭૨	પૈસાભાર	૧ શેર
૫૪	પૈસાભાર	૦॥। શેર
૩૬	પૈસાભાર	૦॥ શેર
૧૮	પૈસાભાર	૦। શેર
૯	પૈસાભાર	નવટાંક
૪॥	પૈસાભાર	અધોળ

શેરના	અધોળા	૧૬
પોણોશેરના	અધોળા	૧૨
અચ્છેરના	અધોળા	૮
પાશેર	અધોળા	૪
નવટાંકના	અધોળા	૨

૧	રૂપીઆ= ૨	અડધા
૧	રૂપીઓ= ૪	પાવલી
૧	રૂપીઓ= ૮	બેઆની
૧	રૂપીઓ=૧૬	આના.

૧	શેર= ૨	અચ્છેર
૧	શેર= ૪	પાશેર
૧	શેર= ૮	નવટાંક.
૧	શેર=૧૬	અધોળ.

૨ અધોળે	નવટાંક
૪ અધોળે	પાશેર
૮ અધોળે	અચ્છેર
૧૨ અધોળે	પોણોશેર
૧૬ અધોળે	એક શેર

શેરના	નવટાંકા ૮
પોણોશેર	નવટાંકા ૬
અચ્છેરના	નવટાંકા ૪
પાશેરના	નવટાંકા ૨

૨ નવટાંકે	પાશેર
૪ નવટાંકે	અચ્છેર
૬ નવટાંકે	પોણોશેર
૮ નવટાંકે	૧ શેર

શેરના	પાશેરા ૪
પોણોશેરના	પાશેરા ૩
અચ્છેરના	પાશેરા ૨

૨ પાશેરે	અચ્છેર
૩ પાશેરે	પોણોશેર
૪ પાશેરે	૧ શેર

મણની વાત.

મણના અધમણીઆ	૨
મણના દશશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

૨ અધમણીઆ	૧ મણ
૪ દશશેરા	૧ મણ
૮ પાંચશેરી	૧ મણ
૧૬ અઢીશેરી	૧ મણ
૩૨ સવાશેરી	૧ મણ
૪૦ શેર	૧ મણ

૧	મણના શેર	૪૦
૦ાાા	મણના શેર	૩૦
૦ાા	મણના શેર	૨૦
૦ા	મણના શેર	૧૦

---

૪૦ શેરે	૧	મણ
૩૦ શેરે	૦ાાા	મણ
૨૦ શેરે	૦ાા	મણ
૧૦ શેરે	૦ા	મણ

	મણની અઢીશેરી	૧૬
૦ાાા	મણની અઢીશેરી	૧૨
૦ાા	મણની અઢીશેરી	૮
૦ા	મણની અઢીશેરી	૪
૫	શેરની અઢીશેરી	૨

---

૨ અઢીશેરીએ	૫	શેર
૪ અઢીશેરીએ	૦ા	મણ
૮ અઢીશેરીએ	૦ાા	મણ
૧૨ અઢીશેરીએ	૦ાાા	મણ
૧૬ અઢીશેરીએ	૧	મણ

૧	મણની પાંચશેરી	૮
૦ાાા	મણની પાંચશેરી	૬
૦ાા	મણની પાંચશેરી	૪
૦ા	મણની પાંચશેરી	૨

---

૨ પાંચશેરીએ	૦ા	મણ
૪ પાંચશેરીએ	૦ાા	મણ
૬ પાંચશેરીએ	૦ાાા	મણ
૮ પાંચશેરીએ	૧	મણ

	મણના દશશેરા	૪
૦ાાા	મણના દશશેરા	૩
૦ાા	મણના દશશેરા	૨
૦ા	મણના દશશેરા	૧

---

૧ દશશેરે	૦ા	મણ
૨ દશશેરે	૦ાા	મણ
૩ દશશેરે	૦ાાા	મણ
૪ દશશેરે	૧	મણ

૧×૦ાાા=૦ાાા			૧૧×૦ાાા=૮ા			૨૧×૦ાાા=૧૫ાાા			૩૧×૦ાાા=૨૩ા		
૨	૦ાાા	૧ાા	૧૨	૦ાાા	૯	૨૨	૦ાાા	૧૬ાા	૩૨	૦ાાા	૨૪
૩	૦ાાા	૨ા	૧૩	૦ાાા	૯ાાા	૨૩	૦ાાા	૧૭ા	૩૩	૦ાાા	૨૪ાાા
૪	૦ાાા	૩	૧૪	૦ાાા	૧૦ાા	૨૪	૦ાાા	૧૮	૩૪	૦ાાા	૨૫ાા
૫	૦ાાા	૩ાાા	૧૫	૦ાાા	૧૧ા	૨૫	૦ાાા	૧૮ાાા	૩૫	૦ાાા	૨૬ા
૬	૦ાાા	૪ાા	૧૬	૦ાાા	૧૨	૨૬	૦ાાા	૧૯ાા	૩૬	૦ાાા	૨૭
૭	૦ાાા	૫ા	૧૭	૦ાાા	૧૨ાાા	૨૭	૦ાાા	૨૦ા	૩૭	૦ાાા	૨૭ાાા
૮	૦ાાા	૬	૧૮	૦ાાા	૧૩ાા	૨૮	૦ાાા	૨૧	૩૮	૦ાાા	૨૮ાા
૯	૦ાાા	૬ાાા	૧૯	૦ાાા	૧૪ા	૨૯	૦ાાા	૨૧ાાા	૩૯	૦ાાા	૨૯ા
૧૦	૦ાાા	૭ાા	૨૦	૦ાાા	૧૫	૩૦	૦ાાા	૨૨ાા	૪૦	૦ાાા	૩૦
૪૧×૦ાાા=૩૦ાાા			૫૧×૦ાાા=૩૮ા			૬૧×૦ાાા=૪૫ાાા					
૪૨	૦ાાા	૩૧ાા	૫૨	૦ાાા	૩૯	૬૨	૦ાાા	૪૬ાા	એ આની.	“ઇડેશન શિક્ષક”	શ્રી ઉ ચાયડીમો
૪૩	૦ાાા	૩૨ા	૫૩	૦ાાા	૩૯ાાા	૬૩	૦ાાા	૪૭ા			
૪૪	૦ાાા	૩૩	૫૪	૦ાાા	૪૦ાા	૬૪	૦ાાા	૪૮			
૪૫	૦ાાા	૩૩ાાા	૫૫	૦ાાા	૪૧ા	૬૫	૦ાાા	૪૮ાાા			
૪૬	૦ાાા	૩૪ાા	૫૬	૦ાાા	૪૨	૬૬	૦ાાા	૪૯ાા			
૪૭	૦ાાા	૩૫ા	૫૭	૦ાાા	૪૨ાાા	૬૭	૦ાાા	૫૦ા			
૪૮	૦ાાા	૩૬	૫૮	૦ાાા	૪૩ાા	૬૮	૦ાાા	૫૧			
૪૯	૦ાાા	૩૬ાાા	૫૯	૦ાાા	૪૪ા	૬૯	૦ાાા	૫૧ાાા			
૫૦	૦ાાા	૩૭ાા	૬૦	૦ાાા	૪૫	૭૦	૦ાાા	૫૨ાા			
૭૧×૦ાાા=૫૩ા			૮૧×૦ાાા=૬૦ાાા			૯૧×૦ાાા=૬૮ા					
૭૨	૦ાાા	૫૪	૮૨	૦ાાા	૬૧ાા	૯૨	૦ાાા	૬૯	એ આની.	“ઇડેશન શિક્ષક”	શ્રી ઉ ચાયડીમો
૭૩	૦ાાા	૫૪ાાા	૮૩	૦ાાા	૬૨ા	૯૩	૦ાાા	૬૯ાાા			
૭૪	૦ાાા	૫૫ાા	૮૪	૦ાાા	૬૩	૯૪	૦ાાા	૭૦ાા			
૭૫	૦ાાા	૫૬ા	૮૫	૦ાાા	૬૩ાાા	૯૫	૦ાાા	૭૧ા			
૭૬	૦ાાા	૫૭	૮૬	૦ાાા	૬૪ાા	૯૬	૦ાાા	૭૨			
૭૭	૦ાાા	૫૭ાાા	૮૭	૦ાાા	૬૫ા	૯૭	૦ાાા	૭૨ાાા			
૭૮	૦ાાા	૫૮ાા	૮૮	૦ાાા	૬૬	૯૮	૦ાાા	૭૩ાા			
૭૯	૦ાાા	૫૯ા	૮૯	૦ાાા	૬૬ાાા	૯૯	૦ાાા	૭૪ા			
૮૦	૦ાાા	૬૦	૯૦	૦ાાા	૬૭ાા	૧૦૦	૦ાાા	૭૫			

૧×૧॥=૧॥			૨×૦॥।=૧॥			૧૧×૧॥=૧૬॥			૨૨×૦॥।=૧૬॥		
૨	૧॥	૩	૪	૦॥।	૩	૧૨	૧॥	૧૮	૨૪	૦॥।	૧૮
૩	૧॥	૪॥	૬	૦॥।	૪॥	૧૩	૧॥	૧૯॥	૨૬	૦॥।	૧૯॥
૪	૧॥	૬	૮	૦॥।	૬	૧૪	૧॥	૨૧	૨૮	૦॥।	૨૧
૫	૧॥	૭॥	૧૦	૦॥।	૭॥	૧૫	૧॥	૨૨॥	૩૦	૦॥।	૨૨॥
૬	૧॥	૯	૧૨	૦॥।	૯	૧૬	૧॥	૨૪	૩૨	૦॥।	૨૪
૭	૧॥	૧૦॥	૧૪	૦॥।	૧૦॥	૧૭	૧॥	૨૫॥	૩૪	૦॥।	૨૫॥
૮	૧॥	૧૨	૧૬	૦॥।	૧૨	૧૮	૧॥	૨૭	૩૬	૦॥।	૨૭
૯	૧॥	૧૩॥	૧૮	૦॥।	૧૩॥	૧૯	૧॥	૨૮॥	૩૮	૦॥।	૨૮॥
૧૦	૧॥	૧૫	૨૦	૦॥।	૧૫	૨૦	૧॥	૩૦	૪૦	૦॥।	૩૦

૨૧×૧॥=૩૧॥			૪૨×૦॥।=૩૧॥			૩૧×૧॥=૪૬॥		
૨૨	૧॥	૩૩	૪૪	૦॥।	૩૩	૩૨	૧॥	૪૮
૨૩	૧॥	૩૪॥	૪૬	૦॥।	૩૪॥	૩૩	૧॥	૪૯॥
૨૪	૧॥	૩૬	૪૮	૦॥।	૩૬	૩૪	૧॥	૫૧
૨૫	૧॥	૩૭॥	૫૦	૦॥।	૩૭॥	૩૫	૧॥	૫૨॥
૨૬	૧॥	૩૯	૫૨	૦॥।	૩૯	૩૬	૧॥	૫૪
૨૭	૧॥	૪૦॥	૫૪	૦॥।	૪૦॥	૩૭	૧॥	૫૫॥
૨૮	૧॥	૪૨	૫૬	૦॥।	૪૨	૩૮	૧॥	૫૭
૨૯	૧॥	૪૩॥	૫૮	૦॥।	૪૩॥	૩૯	૧॥	૫૮॥
૩૦	૧॥	૪૫	૬૦	૦॥।	૪૫	૪૦	૧॥	૬૦

૬૨×૦॥।=૪૬॥			૪૧×૧॥=૬૧॥			૮૨×૦॥।=૬૧॥		
૬૪	૦॥।	૪૮	૪૨	૧॥	૬૩	૮૪	૦॥।	૬૩
૬૬	૦॥।	૪૯॥	૪૩	૧॥	૬૪॥	૮૬	૦॥।	૬૪॥
૬૮	૦॥।	૫૧	૪૪	૧॥	૬૬	૮૮	૦॥।	૬૬
૭૦	૦॥।	૫૨॥	૪૫	૧॥	૬૭॥	૯૦	૦॥।	૬૭॥
૭૨	૦॥।	૫૪	૪૬	૧॥	૬૯	૯૨	૦॥।	૬૯
૭૪	૦॥।	૫૫॥	૪૭	૧॥	૭૦॥	૯૪	૦॥।	૭૦॥
૭૬	૦॥।	૫૭	૪૮	૧॥	૭૨	૯૬	૦॥।	૭૨
૭૮	૦॥।	૫૮॥	૪૯	૧॥	૭૩॥	૯૮	૦॥।	૭૩॥
૮૦	૦॥।	૬૦	૫૦	૧॥	૭૫	૧૦૦	૦॥।	૭૫

૧×	૧।=	૧।	૧૧×	૧।=	૧૩॥।	૨૧×	૧।=	૨૬।	૩૧×	૧।=	૩૮॥।
૨	૧।	૨॥	૧૨	૧।	૧૫	૨૨	૧।	૨૭॥	૩૨	૧।	૪૦
૩	૧।	૩॥।	૧૩	૧।	૧૬।	૨૩	૧।	૨૮॥।	૩૩	૧।	૪૧।
૪	૧।	૫	૧૪	૧।	૧૭॥	૨૪	૧।	૩૦	૩૪	૧।	૪૨॥
૫	૧।	૬।	૧૫	૧।	૧૮॥।	૨૫	૧।	૩૧।	૩૫	૧।	૪૩॥।
૬	૧।	૭॥	૧૬	૧।	૨૦	૨૬	૧।	૩૨॥	૩૬	૧।	૪૫
૭	૧।	૮॥।	૧૭	૧।	૨૧।	૨૭	૧।	૩૩॥।	૩૭	૧।	૪૬।
૮	૧।	૧૦	૧૮	૧।	૨૨॥	૨૮	૧।	૩૫	૩૮	૧।	૪૭॥
૯	૧।	૧૧।	૧૯	૧।	૨૩॥।	૨૯	૧।	૩૬।	૩૯	૧।	૪૮॥।
૧૦	૧।	૧૨॥	૨૦	૧।	૨૫	૩૦	૧।	૩૭॥	૪૦	૧।	૫૦

૪૧×	૧।=	૫૧।	૫૧×	૧।=	૬૩॥।	૬૧×	૧।=	૭૬।
૪૨	૧।	૫૨॥	૫૨	૧।	૬૫	૬૨	૧।	૭૭॥
૪૩	૧।	૫૩॥।	૫૩	૧।	૬૬।	૬૩	૧।	૭૮॥।
૪૪	૧।	૫૫	૫૪	૧।	૬૭॥	૬૪	૧।	૮૦
૪૫	૧।	૫૬।	૫૫	૧।	૬૮॥।	૬૫	૧।	૮૧।
૪૬	૧।	૫૭॥	૫૬	૧।	૭૦	૬૬	૧।	૮૨॥
૪૭	૧।	૫૮॥।	૫૭	૧।	૭૧।	૬૭	૧।	૮૩॥।
૪૮	૧।	૬૦	૫૮	૧।	૭૨॥	૬૮	૧।	૮૫
૪૯	૧।	૬૧।	૫૯	૧।	૭૩॥।	૬૯	૧।	૮૬।
૫૦	૧।	૬૨॥	૬૦	૧।	૭૫	૭૦	૧।	૮૭॥

સુરત શહેર તથા—
—ચોર્યાસી તાલુકાનો
"ભૂગોળ શિક્ષક"
બે આના.

૭૧×	૧। =	૮૮॥।	૮૧×	૧।=	૧૦૧।	૯૧×	૧।=	૧૧૩॥।
૭૨	૧।	૯૦	૮૨	૧।	૧૦૨॥	૯૨	૧।	૧૧૫
૭૩	૧।	૯૧।	૮૩	૧।	૧૦૩॥।	૯૩	૧।	૧૧૬।
૭૪	૧।	૯૨॥	૮૪	૧।	૧૦૫	૯૪	૧।	૧૧૭॥
૭૫	૧।	૯૩॥।	૮૫	૧।	૧૦૬।	૯૫	૧।	૧૧૮॥।
૭૬	૧।	૯૫	૮૬	૧।	૧૦૭॥	૯૬	૧।	૧૨૦
૭૭	૧।	૯૬।	૮૭	૧।	૧૦૮॥।	૯૭	૧।	૧૨૧।
૭૮	૧।	૯૭॥	૮૮	૧।	૧૧૦	૯૮	૧।	૧૨૨॥
૭૯	૧।	૯૮॥।	૮૯	૧।	૧૧૧।	૯૯	૧।	૧૨૩॥।
૮૦	૧।	૧૦૦	૯૦	૧।	૧૧૨॥	૧૦૦	૧।	૧૨૫

-:બીજા ધોરણ માટે:-
દિશા શિક્ષણ
ચાર પાઈ.

૧×૨॥= ૨॥	૨×૧।= ૨॥	૧૧×૨॥=૨૭॥	૨૨×૧।=૨૭॥
૨ ૨॥ ૫	૪ ૧। ૫	૧૨ ૨॥ ૩૦	૨૪ ૧। ૩૦
૩ ૨॥ ૭॥	૬ ૧। ૭॥	૧૩ ૨॥ ૩૨॥	૨૬ ૧। ૩૨॥
૪ ૨॥ ૧૦	૮ ૧। ૧૦	૧૪ ૨॥ ૩૫	૨૮ ૧। ૩૫
૫ ૨॥ ૧૨॥	૧૦ ૧। ૧૨॥	૧૫ ૨॥ ૩૭॥	૩૦ ૧। ૩૭॥
૬ ૨॥ ૧૫	૧૨ ૧। ૧૫	૧૬ ૨॥ ૪૦	૩૨ ૧। ૪૦
૭ ૨॥ ૧૭॥	૧૪ ૧। ૧૭॥	૧૭ ૨॥ ૪૨॥	૩૪ ૧। ૪૨॥
૮ ૨॥ ૨૦	૧૬ ૧। ૨૦	૧૮ ૨॥ ૪૫	૩૬ ૧। ૪૫
૯ ૨॥ ૨૨॥	૧૮ ૧। ૨૨॥	૧૯ ૨॥ ૪૭॥	૩૮ ૧। ૪૭॥
૧૦ ૨॥ ૨૫	૨૦ ૧। ૨૫	૨૦ ૨॥ ૫૦	૪૦ ૧। ૫૦

૨૧×૨॥=૫૨॥	૪૨×૧।=૫૨॥	૩૧×૨॥= ૭૭॥
૨૨ ૨॥ ૫૫	૪૪ ૧। ૫૫	૩૨ ૨॥ ૮૦
૨૩ ૨॥ ૫૭॥	૪૬ ૧। ૫૭॥	૩૩ ૨॥ ૮૨॥
૨૪ ૨॥ ૬૦	૪૮ ૧। ૬૦	૩૪ ૨॥ ૮૫
૨૫ ૨॥ ૬૨॥	૫૦ ૧। ૬૨॥	૩૫ ૨॥ ૮૭॥
૨૬ ૨॥ ૬૫	૫૨ ૧। ૬૫	૩૬ ૨॥ ૯૦
૨૭ ૨॥ ૬૭॥	૫૪ ૧। ૬૭॥	૩૭ ૨॥ ૯૨॥
૨૮ ૨॥ ૭૦	૫૬ ૧। ૭૦	૩૮ ૨॥ ૯૫
૨૯ ૨॥ ૭૨॥	૫૮ ૧। ૭૨॥	૩૯ ૨॥ ૯૭॥
૩૦ ૨॥ ૭૫	૬૦ ૧। ૭૫	૪૦ ૨॥ ૧૦૦

૬૨×૧।= ૭૭॥	૪૧×૨॥=૧૦૨॥	૮૨×૧।=૧૦૨॥
૬૪ ૧। ૮૦	૪૨ ૨॥ ૧૦૫	૮૪ ૧। ૧૦૫
૬૬ ૧। ૮૨॥	૪૩ ૨॥ ૧૦૭॥	૮૬ ૧। ૧૦૭॥
૬૮ ૧। ૮૫	૪૪ ૨॥ ૧૧૦	૮૮ ૧। ૧૧૦
૭૦ ૧। ૮૭॥	૪૫ ૨॥ ૧૧૨॥	૯૦ ૧। ૧૧૨॥
૭૨ ૧। ૯૦	૪૬ ૨॥ ૧૧૫	૯૨ ૧। ૧૧૫
૭૪ ૧। ૯૨॥	૪૭ ૨॥ ૧૧૭॥	૯૪ ૧। ૧૧૭॥
૭૬ ૧। ૯૫	૪૮ ૨॥ ૧૨૦	૯૬ ૧। ૧૨૦
૭૮ ૧। ૯૭॥	૪૯ ૨॥ ૧૨૨॥	૯૮ ૧। ૧૨૨॥
૮૦ ૧। ૧૦૦	૫૦ ૨॥ ૧૨૫	૧૦૦ ૧। ૧૨૫

૧×	૦।।।	=૦।।।	૧૦૦×	૦।।।	= ૭૫
૨	૦।।।	૧।।	૨૦૦	૦।।।	૧૫૦
૩	૦।।।	૨।	૩૦૦	૦।।।	૨૨૫
૪	૦।।।	૩	૪૦૦	૦।।।	૩૦૦
૫	૦।।।	૩।।।	૫૦૦	૦।।।	૩૭૫
૬	૦।।।	૪।।	૬૦૦	૦।।।	૪૫૦
૭	૦।।।	૫।	૭૦૦	૦।।।	૫૨૫
૮	૦।।।	૬	૮૦૦	૦।।।	૬૦૦
૯	૦।।।	૬।।।	૯૦૦	૦।।।	૬૭૫
૧૦	૦।।।	૭।।	૧૦૦૦	૦।।।	૭૫૦

૧×	૧।	=૧।	૧૦૦×	૧।	= ૧૨૫
૨	૧।	૨।।	૨૦૦	૧।	૨૫૦
૩	૧।	૩।।।	૩૦૦	૧।	૩૭૫
૪	૧।	૫	૪૦૦	૧।	૫૦૦
૫	૧।	૬।	૫૦૦	૧।	૬૨૫
૬	૧।	૭।।	૬૦૦	૧।	૭૫૦
૭	૧।	૮।।।	૭૦૦	૧।	૮૭૫
૮	૧।	૧૦	૮૦૦	૧।	૧૦૦૦
૯	૧।	૧૧।	૯૦૦	૧।	૧૧૨૫
૧૦	૧।	૧૨।।	૧૦૦૦	૧।	૧૨૫૦

નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૭.

૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની ? આની ? ઢબુ ? પૈસા ? અને પાઈ કેટલી ?

૨) ૨ રૂપીઆ કોની કોની બરાબર છે ?

૩) ૧૬ છબુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની. ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી ની કિંમત કહો.
૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાના કયા કયા સિક્કા થાય છે?
૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઓછા છે ત્યારે કેટલા આના હશે?
૬) પાવલામાંથી શું ખરચ્યું તો ૯ પૈસા રહે?
૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરૂં તો રૂપીઆ થાય?
૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની, ૧ આની છે તેમાં કેટલા પૈસા ઉમેરૂં તો રૂપીઓ થાય?
૯) એક આનાની ૧૨ પાઇ તો ૪ આનાની કેટલી? પાવલાની કેટલી? અડધાની કટલી?
૧૦) ૯, ૬, ૭ અને ૩ આનાની પાઈ કેટલી? પૈસા કેટલા?
૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના?
૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪. ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૮ રૂપીઆના આના કેટલા?
૧૩) ૮ આનાની પાઇ કેટલી? અડધા રૂપીઆની કેટલી પાઈ?
૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆના કેટલા?
૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા? છબુ કેટલા? દોઢ પાઇ કેટલી?
૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા? આઠ આની ને એક પૈસાની પાઈ કેટલી?
૧૭) છબુની ૧ પેનશીલ મળે તો ૧॥ રૂપીઆની કેટલી મળે?
૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઓછી છે ત્યારે કેટલી બેઆનીઓ હશે?
૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન. ૧ આનાની સોગારી,

દમુની પાપડી અને ૨ આનાના મમરા લીધા હવે મારી પાસે શું રહ્યું ?

૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઓ આપ્યો તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની ને ૩ પાઇ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાકનો સોદો લીધો હશે?

૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૮૦, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨ અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા ? અડધા કેટલા ?

૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨, ૪૮, ૫૨, ૭૬, અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?

૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાઇના આના કેટલા ? અને પૈસા કેટલા ?

૨૪) ૧૪૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા આવે ? અડધા કેટલા આવે ?

૨૫) ૭૪, ૬૭ ૩૫, અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા ?

૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?

૨૭) ૧૨ શેર કારેલાંના ૪ આના બેસે તો ૧ શેરનું શું આપવું ?

૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯, અને ૧૫ અડધાની પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ? રૂપીઆ કેટલા ?

૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા ? અને અધેલા કેટલા ?

૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆનીઓ આપું તો રૂપીઆ-વાળી કેટલી નોટ મળે ?

૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?

૩૨) એક આનાના ૧૭ બોરાંઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલા મળશે ? અને જો ૧૫૩ લેવાં હોય તો શું આપવું ?

૩૩) આઠ પાનની ૧ પાઇ બેસે તો ૫ પૈસાના કેટલા પાન આવશે? અને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તો શું આપવું?

૩૪) બેઆનાની ૧૦ કેરી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી આવશે? અને જો ૪૦ કેરી લેવી હોય તો શું આપવું?

૩૫) ૭ ગેણીના રૂપીઆ કેટલા? ૧૩૫ રૂપીઆ હોય તો ગેણી કેટલી આવે? પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે?

૩૬) બેઆનીના બોર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના?

૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે? અને જો ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું?

૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાના કેટલા આવશે?

પરચુરણ હિસાબ.

મનોયત્ન ૮.

૧) ૧૬૫ કેરીમાંથા ૧૯ બગડી ગઈ તો સારી કેટલી રહી?

૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૨૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થશે?

૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટિકીટ લીધા ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું શું મળશે?

૪) ૨૪માં કેટલા ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય?

૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી ગેણી લેતાં ૪ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી ગેણી લીધી હશે?

૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે?

૭) બેઆનાની ૨૯ ટિકીટ મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી?

૮) એક બકરી દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે ?

૯) એક ટોપાનો ૦ાા રૂપીઓ પડે તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડે ?

૧૦) દરેક છોકરાને ૦ા શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઇશે ?

૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? પંદરસો તે કેટલા હજાર ?

૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેર કેટલા ?

૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઢી હજાર એટલે કેટલા સો ?

૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી.?

૧૫) એક ટોપીના ૨ાા રૂપીઆ પડે તો ૯૬ ટોપીના કેટલા બેસે ?

૧૬) એક ઘડિઆળના ૨ાા રૂપીઆ બેસે તો એ લખે ૭૫ ઘડિઆળનું શું બેસશે ?

૧૭) એક છત્રીના ૨ાા રૂપીઆ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?

૧૮) એક ઘડિઆળના ૮ રૂપીઆ તો ૨૮ ઘડિઆળનું શું ?

૧૯) ૩૩ રૂપીઆનું એક ૧ મણ ઘી મળે તો ૨ાા મણનું શું ?

૨૦) એક ટિકિટમાં ૦ાાા મણ ભાર લઇ જવાય તો ૧૭ ટિકિટમાં કેટલા શેર ભાર લઇ જવાય ?

૨૧) એક પૈસાવાળી ૯૬ ટિકિટ આપીને તેને બદલે ૦ાા આનાવાળી કેટલી ટિકિટ લેવી ?

૨૨) દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ, એક ગેણી ને ૪ રૂપીઆ રોકડા છે ત્યારે બધું મળી કેટલા રૂપીઆ હશે ?

૨૩) એક રૂપીઆની ૨॥ શેર બદામ મળે છે, અને ૨॥ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલા શેર બદામ મળે ?

૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?

૨૫) દરેક છોકરાને ०।, ०। રૂપીઓ આપતાં ૨॥ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?

૨૬) સાડી સો અને દોઢસો આંકડામાં લખો.

૨૭) પોણુંસો અને પોણોસો આંકડામાં લખો ?

૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?

૨૯) એક ખુરસીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ખુરસી આવશે ? ०॥ હજાર એટલે કેટલા સો ?

૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા દુ ૪૨ ?

૩૧) ૧૯૨ કેરીમાં ૨૪ કેરી ઉમેરાએ તો કેટલી કેરી થાય ?

૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ જાય તો કેટલા રહે ?

૩૩) ૨૬૧ પેના ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે ? સાડી બારસો એટલે કેટલા હજાર ?

૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧॥ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવશે ?

૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો એ હિસાબે એક રૂપીઆની કેટલી સ્લેટ પડી ?

૩૬) એક શાલના ૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૮ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

૩૭) ૭૫ રૂપીઆ ૫૦ છોકરાને વહેંચતાં દરેકને શું મળશે ?
૩૮) ૪૨ ગજ લાંબું દોરડું છે તેમાંથી ૧॥, ૧॥ ગજના કકડા કરીએ તો કેટલા થાય ?
૩૯) એક ટોપીના ૨॥ રૂપીઆ લેખે ૧૨૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?
૪૦) ૨॥ મણ ઘીના ૮૭॥ રૂપીઆ પડે તો એક મણનું શું ?
૪૧) ૮૫ રૂપીઆમાં ૨॥ મણ ઘી આવ્યું તો ૩૪ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
૪૨) એક મજુર ૨॥ મણ વજન ઉપાડે તો ૫૨॥ મણ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઇશે ?
૪૩) કેટલા છકે ૭૨ ? કેટલા ચોક ૭૨ ? કેટલા તરી ૭૨ ?
૪૪) કેટલા પોણે ૭૨ ? કેટલા દોઢે ૭૨ ?
૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆ-માંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બબ્બે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર કરવી ?
૪૭) ૯૫ રૂપીઆમાંથી ૭॥ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવશે ?
૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ઘઉં છે જો મારે તે ૨૮ દિવસ ચલા-વવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખામાં દોઢસો આવશે ?

૫૦) ૨૯ માણસ ૧૪૫ મણ ભાર ઉપાડે તો ૨ માણસ કેટલો ભાર ઉપાડશે ?

૫૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૧ આનાનું કેટલું ?

૫૨) ૭ા મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું ?

૫૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવા પાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?

૫૪) ૮ માણસ જમાડતાં રૂ. ૫ ખર્ચ થાય તો રૂ. ૮૦માં કેટલાં માણસ જમશે ?

૫૫) ૧૨ માણસ રૂ. ૧૮ કમાય તો ૨૩ માણસ શું કમાય ?

૫૬) ૧૫ાાા કલાકમાં ૬૩ માઇલ જવાય તો ૪૨ માઇલ જવાને કેટલો વખત લાગે ?

૫૭) રૂ. ૩૫૦ નું ૩૫ મણ તો ૧૮ મણનું શું ?

૫૮) ૨ આનાનું ૧ાા શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું ?

૫૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?

૬૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧ા તો ૩૫ કનકવાનું શું ?

૬૧) ૫ રૂપીએ મણની ૧૫ મણ સાકરને બદલે ૩ રૂપીએ મણની કેટલી રાઇ લેવી.

૬૨) ૪ પૈસાના બોર લીધાં, ૭ પૈસા મોટા ભાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે ?

૬૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરૂખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યાં જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલા પૈસાનાં જમરૂખ લીધાં હશે ?

સમાપ્ત.

તા. ૧-૨-૧૯

મેસર્સ. સી. ડી. શાહ એન્ડ કો૦ કૃત.

સર્વમાન્ય થઈ પડેલી લોકપ્રિય બુકો.

બાળવર્ગની નોટ			દોઢ આનો.
પહેલી	ચોપડીના	અર્થ	બે આના.
બીજી	ચોપડીના	અર્થ	ત્રણ આના.
ત્રીજી	ચોપડીના	અર્થ	ચાર આના.
ચોથી	ચોપડીના	અર્થ	છ આના.
પાંચમી	ચોપડીના	અર્થ	છ આના.
છઠ્ઠી	ચોપડીના	અર્થ	સાત આના.
સાતમી	ચોપડીના	અર્થ	આઠ આના.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક પહેલાના અર્થ ૩ આના.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક બીજાના અર્થ ૪ આના.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ત્રીજાના અર્થ ૬ આના.

નામ અર્થો છે, પણ છે નોટો. કારણ કે એમાં અગત્યના તમામ વિષયોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે.

"મુખગણિત શિક્ષક"

ધોરણવાર તૈયાર છે. ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ મળેલાં છે.

કર્તા:—છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર—સુરત.